

שמיני (454)

"והיה אם שמוע תשמע", אם שמוע בישן תשמע בחדש. ופירש רש"י: אם תחזור על תלמודך תתחכם בו להבין דברים חדשים מתוך דברים ישנים, ותמיד לא יגיע אלא לחצי התורה! כי ככל שיוסיף להרחיב ולחדש בה, יתרכו השגותיו והאופק יתרחק. *ספר "מעייני השבוע"*

אֶת הַנֶּמֶל פִּי מַעֲלָה גֵרָה הוּא וּפְרָסָה אֵינָנו מִפְּרִיס (יא. ד) העיר רבי ישראל מסלנט זצ"ל, הפסוק הזה נכתב בלשון הווה, 'איננו מפריס', ואילו הפסוק הבא נכתב בלשון עתיד 'לא יפריס', ואחרי כן לגבי הארנבת נכתב בתורה 'ופרסה לא הפריסה', בלשון עבר. והסביר, כי התורה רוצה ללמד אותנו, שאם באים לפסול אדם ולומר עליו שהוא טמא, אי אפשר לעשות זאת על פי ראייה שלילית אחת. עלינו לבדוק את כל התנהגויותיו בעבר ובהווה. גם אחרי שרואים שבכולם התנהג שלא כראוי ואין לו שום סימן טהרה, עדיין חייבים לחשוב על העתיד שלו, אולי יתכן אצלו איזה שינוי לטובה. רק אחרי שלא רואים בו כלל סימני טהרה, לא בעבר לא בהווה ולא בעתיד, ניתן לומר ולפסוק את דינו ש'טמא הוא', אבל עד אז צריך לעמול ולחפש אם אפשר ללמד עליו זכות. *ספר "ילקוט מאיש לרעהו"*

וְאֵת הַחֲזִיר פִּי מִפְּרִיס פְּרָסָה... טָמֵא הוּא לָכֵם (יא. ז) איתא במדרש (עי' "רבינו בחיי" כאן): למה נקרא שמו חזיר, שעתיד הקב"ה להחזירו לנו. וצריך עיון, למה יתיר הקב"ה את החזיר יותר מכל הבהמות הטמאות; ועוד, מהו הלשון להחזירו לנו, האם כבר הותר לנו פעם אחר מתן תורה, שעליו להחזירו לנו? ונראה, דהנה איתא בגמרא (חולין קטג): כל דאסר לן רחמנא שרי לן כוותיה אסר לן חזיר, שרי לן מוחא דשיבוטא פירש"י: מוח של דג ששמו שיבוטא, טעמו כטעם חזיר. ובמדרש איתא, דכאשר גלו ישראל גלו עמהם אף הדגים שבים, וכל הדגים חזרו אחר כך לארץ ישראל חוץ מדג אחד ששמו שיבוטא, שלא חזר עמהם ועתיד הקב"ה להחזירו לעתיד לבא. ולפי זה, אמנם ודאי החזיר עצמו לא יותר לנו לעולם, רק הדג שיבוטא, שטעמו כטעם חזיר והותר לנו לעומתו כנ"ל, אותו יחזיר לנו לעתיד לבוא. וזהו פירוש המדרש: שעתידי הקב"ה להחזירו לנו, כמו שהיה לנו היתר בראשונה, היינו מה שהותר לנו נגד חזיר, דאסר לן חזיר ושרי לן מוחא דשיבוטא, כן לעתיד יחזיר לנו האי שיבוטא, כאמור, וזה פשוט.

ספר "עלים לתרופה"

וְאֵת הַחֲסִידָה (יא. ט)

פרשת שמיני מונה את סימני הכשרות של בעלי חיים ומפרטת גם רשימה של עופות האסורים באכילה. בין

וַיֵּשָׂא אֱהֲרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם (ט. כב) הרמב"ן מבאר שעדיין לא נצטווה במצות נשיאת כפים, אלא מעצמו נתעורר לברך את העם. לפי זה מבארים הטעם שבברכה על מצות נשיאת כפים אין מברכים כמו בכל המצוות, אשר קדשנו במצוותיו וציונו, אלא מברכים "אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וציונו לברך את עמו ישראל באהבה". על פי דברי הרמב"ן הנזכרים, שאהרן בפעם הראשון ברך את ישראל מהתעוררות עצמו, כמו שכתוב וישא אהרן את ידיו אל העם, ואמרו בתורת כהנים שם, באותה שעה זכה בנשיאת כפים לו ולדורות עד שיחיו המתים. לכן מייחסים נוסח הברכה לקדושתו של אהרן. *ספר "גדיל תורה"*

וַיֵּלֶם אֱהֲרֹן (י. ג)

כתב החתם סופר בספרו "תורת משה" לבאר את ענין השתיקה של אהרן על פי מה שכתב הרמב"ן, שהיה אהרן בוכה מקודם ועכשיו, "וַיֵּלֶם" בכיו של אהרן אומר ה"חתם סופר", לא נבע ח"ו מטענה כלשהי על דין ה' אלא, על עוונותיו שגרמו את מיתת בניו. וכשאמר לו משה: "הוא אשר אמר בקרובי אקדש", כלומר שהבית צריך להתקדש על ידי מיתת צדיקים, הפסיק אהרן לבכות, מפני שאמר לו משה: אם אתה תבכה ותראה שהם מתו בגלל עוונותיך, יוצא שהבית עדיין לא התקדש, ועל כן יצטרך הבית להתקדש או בי או בך. לכן מיד "וַיֵּלֶם אֱהֲרֹן". *ספר "ומתוך האור"*

וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֲתֶם (י. ט)

בפסוק "אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֲתֶם", אמר מורי זקני ז"ל, דיש ללמוד מזה, דעיקר עשיות המצוה, בכח הציווי, וזה למעלה מכל הכוונות. שהרי נדב ואביהוא שהיו גדולי עולם, והיו להם כוונות וייחודים וסודות במעשיהם, אף על פי כן, מצד שלא ציווה אותם, נענשו. קל וחומר מדה טובה, המרובה, המקיים המצווה לעשות ציווי הבורא, אף על פי שאינו יודע כלום, חשוב ככל הכוונות. *שפת אמת על התורה כשם חידושי הרי"ם*

וְאֵת שְׁעֵיר הַחֲטָאֹת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מִשָּׁה (י. טז)

חז"ל אמרו: כי "דָּרַשׁ דָּרַשׁ מִשָּׁה" הוא חצי התורה, "דָּרַשׁ" מכאן ו"דָּרַשׁ" מכאן. ובספר התורה כותבים "דָּרַשׁ" בסוף השורה, ודָּרַשׁ " בתחילת השורה הבאה, ופירש רבינו אפרים זצ"ל, שבאו ללמדנו שהתורה עמוקה ורחבה לאין סוף, וגם לאחר שחכמי כל הדורות דרשו בה, יש מקום לכל אדם להוסיף ולחדש בה! וגאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל הוסיף ואמר, שכך הוא גם באדם עצמו, שלאחר שהעמיק וחדש בסוגיא, יכול הוא להוסיף ולהעמיק ולדרוש דברים נפלאים, כמו שדרשו

הלכה: ספירת העומר

קטן שהגדיל באמצע ימי הספירה ונעשה בר מצוה, אינו רשאי להמשיך לספור ספירת העומר בברכה. ואף שעד אותו יום ספר מדי לילה בלילה בברכה, משום מצות חינוך, אף על פי כן עליו להפסיק מלברך הלאה על ספירת העומר ביום שהגיע ל"ג שנה ויום אחד, מפני שכל ספירותיו שהיו בקטנותו אינן מוציאות אותו ידי חובתו לכשיגדל. כיון שאז היה פטור מכל המצות. ואפילו מצות חינוך דרבנן לא היתה מוטלת על הקטן עצמו אלא על אביו. ומכיון שפטור היה מן המצות קודם שיהיה בר מצוה, לא עלו לו ספירותיו בקטנותו לענין "תמימות" כדי שיוכל להמשיך לספור בברכה אחר שיגדל. והרי הוא גדול ומצווה על איסור ברכה שאינה צריכה. הילכך ישמע הברכה מהשליח צבור בכל לילה ולילה. ואחר כך יספור העומר עם הקהל. **ילקוט יוסף**

פתגם: אמונה הוא אור קטן שמאיר בחושך גדול.

פתגם חסידי

חקירה: שעות זמניות

מקור חלוקתם מן התורה, או שהן רק מוסכמות של בני אדם (תומים ל- יג באמצעו ואור שמח עדות א-ד: מוסכמות, זמני ההלכה למעשה ח"ב, עמוד כה ד"ה והנה הביאם, והביא צד שמקורן מהתורה.) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: אמונה

חסיד אחד בא אל רבו והתלונן: רבי, קשה לי להאמין, הרבי חיך ואמר: כשאתה עולה על עגלה ונוסע לעיר אחרת, אתה בודק את כל גלגל, אמר החסיד, לא. ענה הרבי: אתה סומך על העגלון, כך גם באמונה, פשוט סומכים על הקב"ה.

סיפור חסידי

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרדכי, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נייסי חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זרוגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

העופות המוזכרים נמצאת החסידה לבנה ואת החסידה". השאלה הידועה חז"ל שואלים: למה דווקא חסידה אסורה באכילה? הרי שמה מרמז על חסד! רש"י מביא בשם חז"ל: למה נקרא שמה חסידה? שעושה חסידות עם חברותיה. החסידה נקראת כך כי היא עושה חסד, אבל רק עם חברותיה, רק עם בני מינה. מכאן לומדים מוסר חשוב: חסד אמיתי איננו חסד סגור בתוך קבוצה קטנה בלבד. אם אדם עושה טוב רק למי ששייך לקבוצה שלו, לחברים שלו, למשפחה שלו, זה עדיין חסד מוגבל. התורה מלמדת אותנו דרך העוף הזה: חסד אמיתי צריך להיות רחב לכל אדם. כמו שנאמר על אברהם אבינו, שהיה עושה חסד עם כל מי שבא. לפעמים אדם אומר: אני טוב לחברים שלי אני עוזר רק למי שאני מכיר, אבל התורה רומזת לנו: חסד כזה דומה ל"חסידה", חסד חלקי בלבד. השלמות היא לעשות טוב גם למי שלא שייך לקבוצה שלנו.

מְפַלְפֵל קְלֵי עֵץ או כְּנָד או עוֹר או שֶׁק (יא. לב)

"בגד", בגימטריא ט', שהרי ששעורו ג' על ג', דהיינו ט' מרובעים. "עור", ראשי תיבות עשרים וחמישה רבועים, שהרי ששעורו חמישה טפחים על חמישה טפחים, שהם עשרים וחמישה טפחים רבועים. "שק", בגימטריא ארבע מאות, כיון ששעורו ד' טפחים, ושעור כל טפח - ד' בגודליון וה' באצבע (מנחות מא.). נמצא שארבעה טפחים הם עשרים אצבעות על עשרים אצבעות, דהיינו ארבע מאות אצבעות רבועים. **רב רוכין זצ"ל בספרו "טללי אורות"**

וְהָאֵכֶל מִנְבֻלְתָּהּ יִכְבַּס בְּגִדְיו וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב (יא. מ)
יש להקשות שתי קושיות: ראשית, מי שכבר התדרדר ורחנית למצב של איסור אכילת נבלה "והאוכל מנבלתה", הרי מטבע הדברים לא יבוא לשאול אותנו האם הוא טמא או טהור, ומה הטעם להורות לו לכבס בגדיו ולהיטמא עד הערב וכו'? ושנית, מבחינת לשון הפסוק, מדוע הלשון היא "האכל מנבלתה", כאילו יש כאן איזושהי פעולה טבעית ומותרת לכתחילה? הרי היה מתאים יותר לומר "ואם יאכל" או "ואם אכל" וכדומה, שהיא לשון של בדיעבד, דהיינו, שאם למרות האיסור לאכול נבלה, אירע איכשהו בכל זאת שאדם אכל, אזי עליו לעשות כך וכך; ולא לכתוב "והאוכל". יש לומר: זה גופא מה שבא הפסוק לומר, שגם אדם האוכל נבלה בהיתר, כגון במצב של פיקוח נפש, גם עליו חלים דיני הטומאה; כי היה צד לומר בסברה, שכל עניין טומאת נבלה התחדש רק כדי להרחיק ולהמאיס את איסור האכילה, אך מי שאכל בהיתר, כגון פיקוח נפש, לא תחול עליו טומאת נבלה. כדי להוציא מסברה זו מדגישה התורה, שגם "האוכל מנבלתה", אדם שאוכל בהיתר גמור ואפילו מצווה, עדיין "יכבס בגדיו וטמא עד הערב" גם עליו חלה הטומאה.

"משך חכמה"

